

STÖDET TILL UNGDOMSVERKSAMHET

Stödet i form av statsbidrag till ungdomsarbete och ungdomsverksamhet inleddes i Finland på 1940-talet. Med ungdomsarbete har traditionellt avsetts att skapa förutsättningar för ungdomsverksamhet, där det centrala har varit att stöda kommunernas ungdomsarbete. Med ungdomsverksamhet har för sin del avsetts de ungas fria medborgarverksamhet, där organisationernas roll är central. På senare år har gränsen mellan ungdomsarbete och -verksamhet blivit allt svårare att fastställa. Organisationsfältet har också tilldelats uppgifter förknippade med uppgiften att skapa förutsättningar för ungdomsverksamhet.

De första speciallagarna på området är från förra hälften av 1970-talet. Lagstiftningen angående ungdomsarbete och -verksamhet har förnyats med ca tio års mellanrum. Den nuvarande lagen om ungdomsarbete är från år 1995. Avsikten är att en ny ungdomslag skall träda i kraft från början av år 2006.

Undervisningsministeriet stöder de riksomfattande ungdomsorganisationerna, serviceorganisationerna för ungdomsarbete samt de organisationer som bedriver ungdomsarbete med både allmänna understöd och specialunderstöd. De allmänna understöden till stöd för ungdomsverksamhet bar 10,5 miljoner euro år 2004. För specialunderstöd har på senare år anslagits något under 2 miljoner euro. År 2004 fördelade de sig av undervisningsministeriet beviljade allmänna understöden på 68 ungdomsorganisationer och serviceorganisationer för ungdomsarbete. Dessutom gavs allmänna understöd till 34 organisationer som bedriver ungdomsarbete.

Vid revisionen var avsikten att bedöma, huruvida det nuvarande bidragssystemet främjar de ungas medborgarverksamhet och skapandet av förutsättningar för denna. Med revisionen klarlades hurudana målsättningar som har uppställts för bidragssystemet och hur man gått in för att uppnå de uppställda målsättningarna. Enligt de tillämpade

bedömningskriterierna borde bidragssystemet vara konsekvent, genomskinligt och förutsebart från bidragstagarens synpunkt. Vid revisionen utnyttjades till bidragsprocessen anknutet skriftligt material, en till organisationerna riktad skriftlig enkät, vartill intervjuades representanter för myndigheter och organisationer.

På basis av revisionen har de centrala problemen med anknytning till stödet ungdomsverksamhet varit förhållandevis oförändrade under årtiondenas lopp. Den på 1995 års lag om ungdomsarbete baserade resultatbundenheten för de allmänna understöden till ungdomsorganisationerna och serviceorganisationerna för ungdomsarbete har förhållandevis litet ändrat på bidragssystemet. I lagen inskrivna resultatkriterier är verksamhetens kvalitet, omfattning och lönsamhet. På basis av observationerna vid revisionen har organisationernas resultat emellertid definierats så allmänt hållet, att det inte har möjliggjort tillämpning av en övergripande resultatvärdering och sålunda ett klart samband mellan den av organisationerna erhålla allmänna understödet och organisationernas resultat. Enligt revisionsverket borde undervisningsministeriet och kommissionen för statsbidrag till ungdomsorganisationerna utveckla utvärderingen av organisationernas verksamhet. Uttalade bedömningskriterier och en klarare rapportering än idag på basis av dessa kriterier skulle förbättra bidragssystemets genomskinlighet i organisationernas riktning. För närvarande sker diskussionen om organisationernas resultat huvudsakligen i bidragskommissionen och organisationerna informeras i mycket begränsad omfattning om den.

Vid revisionen har observerats att de uppgifter som insamlas från organisationerna har varit i huvuddrag de samma under flera decennier. De av organisationerna lämnade uppgifterna om resultatmål och om egenbedömningen av hur målen uppnåtts har inte uppfyllt kraven på de allmänna understödens resultatbundenhet. Trots att rapporteringen i fråga om enskilda organisationer kan vara av mycket god kvalitet, försämrar de stora variationerna i resultatinformationens kvalitet möjligheterna att anställa jämförelser mellan organisationerna.

På basis av observationerna vid revisionen har arbetsfördelningen mellan undervisningsministeriet och den

kommission som bereder de allmänna understöden för sin del utgjort en anledning till att ingendera parten har tagit ett klart ansvar för att korrigera bristerna i bidragssystemet och för utvärderingen av organisationernas resultat. Den delvis oklara arbetsfördelningen har också försämrat bidragssystemets genomsynlighet.

Revisionsverket har ansett att en jämförelse av organisationerna förutsätter en gruppering av organisationerna. Den gruppering som tillämpas vid beredningen av bidragen har varit den samma från början av 1980-talet. I sin nuvarande form baserar sig grupperingen inte på lagen eller förordningen om ungdomsarbete. På basis av revisionen styr den nuvarande grupperingen emellertid utdelningen av allmänna understöd, för medan den nuvarande lagen om ungdomsarbete varit gällande har de olika gruppernas understödsandelar hållits relativt oförändrade. Revisionsverket har ansett, att en genuin utvärdering av organisationernas resultat också förutsätter en omprövning av den nuvarande grupperingen av organisationerna.

Betydelsen av statsbidrag och andra offentliga stöd i organisationens finansiering som helhet varierar avsevärt från en organisation till en annan. På basis av revisionen borde organisationernas finansieringsläge bedömas mera systematiskt än för närvarande, och organisationernas olika möjligheter att själva finansiera verksamheten beaktas. En avsevärt hög andel för statsbidraget i en organisations finansiering kan bli en faktor som passiverar medborgarverksamheten, varvid med bidraget upprätthålls strukturer i stället för att stöda verksamhet.